

Br. 101

Datum: 26.01.2018.

IZVJEŠTAJ O RADU U 2017. GODINI

Naziv institucije: Crnogorska kinoteka;

Status: Javna ustanova;

Misija: Očuvanje i prezentacija crnogorske i svjetske filmske baštine;

Djelatnost: Prikupljanje, zaštita i trajno čuvanje kinematografskih djela (filmova i filmskih materijala), kao i građe koja se na njih odnosi, prikazivanje filmova u kulturne, naučno-istraživačke, obrazovne i druge nekomercijalne svrhe;

Ciljne grupe: Istoričari i teoretičari filma, studenti filmskih škola, najšira kulturna javnost;

Veličina: Kolekcija prema broju naslova (Filmska traka 3100, Depozit Zeta filma 98, Filmovi iz kina Kultura 126, Filmovi iz Ster Cineplexa 89, Filmske novosti, 300, Dunav film 250, Vojno filmski centar – Zastava film 844, galerija Centar 60 metalnih kutija, TV arhiv 137, Ruski materijali 304, Ostali mediji 650).

Programski i arhivski sektor, služba za opšte, pravne i finansijske poslove (popunjeno osam od dvadeset i pet sistematizovanih radnih mjesta);

Prostorni kapaciteti: Zgrada u vlasništvu Glavnog grada, Ulica Miljana Vukova 59, Podgorica. Ukupna površina 198 m².

Arhivski sektor

Tokom 2017. godine se nastavilo na pikerisanju, pregledu, kataloškoj obradi i digitalizaciji filmskog materijala kinotečke kolekcije, među kojima se nalazi materijal “Zeta filma”, “Dunav filma”, “Filmskih novosti”, materijal dobijen od “Crvenog krsta”, materijal koji je 80-ih distribuirao u Crnoj Gori - “Savez sovjetskih društava za prijateljsko i kulturne odnose sa inostranstvom”, kao i televizijski materijal “Televizije Titograd” koji se prezervira, sinhronizuje i digitalizuje shodno dugogodišnjoj saradnji sa “Televizijom Crne Gore”. Ukupno je pikerisano, pregledano i kataloški obrađeno 621 naslov u ukupnoj dužini od 229.020 metara na formatima 16mm i 35mm. Pored toga prezervirano je 229 naslova

“Filmskih novosti” u dužini od 53.357 metara, pri čemu su filmske kopije pikerisane i smještene u adekvatnom prostoru depoa, a daljom saradnjom sa ustanovom “Filmskih novosti” iz Beograda doći ćemo do sadržaja filmskih kopija, nakon čega će se naknadnim detaljnijim pregledom preciznije kataloški obraditi.

Započet je proces testiranja filmova na vinegar sindrom koji je glavni faktor propadanja acetatnih filmskih kopija. Testiranje je neophodno jer će rezultati testa uticati na primjenu budućeg režima arhiviranja u depou, kako bi se proces vinegar sindroma dodatno usporio i da bi se utvrdili prioriteti digitalizacije. U tom pravcu je hemijski testirano 2054 naslova.

U dijelu digitalne prezervacije naše filmske baštine skenirana je i digitalno obrađeno 140 naslova, 165 rolni filmskih kopija u dužini od 52.398 metara od kojih treba posebno izdvojiti crtane filmove Dušana Vukotića “Surogat”, “Krava na mjesecu”, “Koncert za mašinsku pušku”, “Igra”; dokumentarni film “Njegoš” Velmira Stojanovića iz 1951. godine; promotivni film “Crnogorski Atos” Vlatka Gilića; filmove Krsta Škanate koji su potom korišćeni za programsku aktivnost Kinoteke; “Posjeta kralja Nikole Beču”; dio materijala koji je vezan za učešće Crne Gore u Prvom balkanskom ratu - Patheov film “Predaja Skadra”; igrani film Živka Nikolića “Beštije”; žurnalski serijal “Kamerom kroz Crnu Goru”, “Mjesečni pregled NR Crne Gore” i “Filmski pregled Crne Gore” koji su snimani i distribuisani u Crnoj Gori tokom 50-ih godina prošlog vijeka; zatim dnevnicu “Televizije Titograd” iz 80-ih godina kao i dugometražni igrani film “Kotorski mornari” Frica Bornemana iz 1980. godine koji se bavi pobunom mornara austro-ugarske ratne mornarice u Boki kotorskoj 1918. godine; dugometražni igrani film “Usijanje” reditelja Bora Draškovića i scenariste Mirka Kovača iz 1979. godine koji je skeniran za potrebe programskih aktivnosti Kinoteke, kratkometražni dokumentarni film “Hokus - pokus (Jugoslovensko radno vrijeme)” reditelja Fadila Hadžića iz 1969. godine.

Uz redovne aktivnosti rađeno je na pripremi i sortiranju 103 rolne negativa za dalju prezervaciju filmova iz zaostavštine “Zeta filma”, kao i njihovoj reorganizaciji radi efikasnije konzervacije.

Pored filmskih traka, u digitalnom formatu, u istom periodu je pregledano i kataloški obrađeno 5 Beta kasete, sa 142 priloga u ukupnom trajanju od 517 minuta, koje su prethodno selektivno telekinirane u “Filmskim novostima” u Beogradu, a za temu imaju događaje u SR Crnoj Gori.

Pored filmova, evidentirana su i kataloški obrađena 180 dokumenata iz pronađene filmske dokumentacije, kao i 28 postera, 20 knjiga i 164 tehnička kartona za filmske kopije.

Uz redovne arhivskih aktivnosti počeo je rad i na stvaranju novog koncepta katalogizacije filmova, koji treba da se uskladi sa “FIAF”-ovim preporukama za katalošku evidenciju filmova koje će ponuditi kada dođe do njene primjene, do sistematičnije kataloške obrade filmova i lakšu razmjenu informacija i filmova sa stranim arhivima i laboratorijama. U susretu “Workshop Metadata Management in Film Archives” završen je rad na platformi za novi način katalogizacije filmova koji je usklađen sa “FIAF”-ovim preporukama za

katalošku evidenciju filmova. Nakon “Workshop Metadata Management in Film Archives” koji je održan 29.-og i 30.-og marta u Potsdamu urađene su zadnje izmjene i dopune platforme za novu metodologiju katalogizacije filmova. Do sada je ukupno sedam evropskih arhiva primjenilo u potpunosti FRBR, EN 15907 i RDA kataloške standard, pa bi realizacijom buduće arhivske aplikacije Crnogorska kinoteka bila na tom polju jedan od vodećih filmskih arhiva. Na konkursu koji je raspisalo Ministarstvo kulture za finansiranje projekata iz oblasti očuvanja kulturne baštine dobijena su novčana sredstva u iznosu od 15.000 eura na izradi novog softverskog standardizovanog kataloga, sa kojim će se započeti 2018. godine.

Pokrenulo se pitanje očuvanja i digitalizacije video kasete (formati U-matic, Beta, VHS). U pitanju su formati koji su potisnuli filmske trake krajem 80-ih godina i koje već sada potpadaju pod kategoriju zastarjelih video formata, od strane FIAF-a proglašeni za veoma ugrožen arhivski materijal, jer se pretpostavlja da će za 10 do 15 godina ove video kasete biti nemoguće za reprodukciju i digitalizaciju (mašine za video reprodukciju se više ne proizvode, magnetne trake brže propadaju od acetatnih filmova). U tom pravcu digitalizovano je i dokumentaristički obrađeno 514 minuta televizijskog video materijala koji datira iz 90-ih godina prošlog vijeka.

Što se tiče proširenja filmskog fonda Kinoteke tokom 2017. godine, pribavljeno je 53 naslova u formatu od 16mm u dužini od 12.305 metara, 6 naslova formata 35mm u dužini od 6.213 metara i 162 naslova na DVD nosaču, u ukupnom trajanju od 15.915 minuta. Među pribavljenim materijalima je novopronađeni televizijski materijali kotorske redakcije “Televizije Titograd” iz 70-ih i 80-ih koji su tehnički i kataloški obrađeni u dužini od 2.294m na crnoj bijeloj 16mm traci i i 630 metara na kolor 16mm traci. Među novopribavljenim materijalima su i filmovi „Crvenog krsta Crne Gore“ (49 naslova na istom broju rolni u formatu od 16mm (8.827 metara) i 35mm (293 metara). Pored toga pribavljeno je od „Zeta filma“ 7 naslova na filmskim trakama u ukupnoj dužini od 3.685 metara i 63 naslova na 114 kasete na magnetnim trakama formata Beta i U-matic u ukupnom trajanju od 6.191 minuta. Najznačajnija akvizicija za kinotečki fond je nabavka kopije filma „Usijanje“ (8 rolni u dužini od 2.779 metara) reditelja Bora Draškovića i scenarista Mirka Kovača koji je sa originalnog negativu koji se čuva u „Jugoslovenskoj kinoteci“ iskopirana u filmskoj laboratoriji „Magyar Filmlab“.

Programski sektor

Prikazivačka aktivnost

Dinamična prikazivačka djelatnost, uprkos nedostatku sopstvene bioskopske sale, realizovana je tokom čitave godine u više crnogorskih opština, i izvan Crne Gore. Organizovanjem projekcija u kulturne, obrazovne, naučno-istraživačke i druge nekomercijalne svrhe, kontinuirano je prezentovana kinematografska baština.

Kroz nastavak saradnje sa kulturnim centrima, muzejima, bioskopima, festivalima kao i posredstvom saradnje sa udruženjima crnogorske dijaspore, tokom 2017. godine organizovano je više od 150 projekcija filmova različite tematike i svih filmskih žanrova: dugometražni, kratkometražni, dokumentarni i animirani filmovi, koji pripadaju domaćoj ali i svjetskoj filmskoj baštini.

Izdvajamo programe realizovane u okviru Kalendara kulturnih aktivnosti za 2017-u godinu, iniciranog od strane Ministarstva kulture. To su:

- **7. februar - 90. godina od rođenja reditelja Dušana Vukotića**

U povodu obilježavanja devedeset godina od rođenja Dušana Vukotića, istaknutog filmskog reditelja, scenariste, animatora i dobitnika Oscara, Crnogorska kinoteka, u saradnji sa Narodnom bibliotekom “Radosav Ljumović”, organizovala je projekciju četiri kratka animirana filma ovog velikog autora. U punoj “Kosoj sali” biblioteke, podgorička publika je imala priliku da pogleda Vukotićeve filmove koji su restaurisani u Jadran Filmu u Zagrebu, 2009. godine, uz finansijsku podršku Ministarstva kulture.

Za potrebe ovog programa, Kinoteka je restaurisane filmske kopije skenirala na uređaju “Cintel Scanner”, čime se postigao veći stepen kvaliteta slike.

- **21. jun – Svjetski dan muzike**

U sali Nikšićkog pozorišta, povodom Svjetskog dana muzike, prikazan je kulturni film “Pink Floyd - The Wall/ Zid”.

Organizatori događaja bili su Crnogorska kinoteka i JU Nikšićko pozorište, u okviru Programa podrške razvoju kulture u Nikšiću.

- **23. jun – 40. godina filma “Beštije” Živka Nikolića**

Povodom 40. godina od kulturnog filma “Beštije”, proslavljenog crnogorskog i jugoslovenskog reditelja Živka Nikolića, Crnogorska kinoteka je, u saradnji sa Televizijom Crne Gore, prikazala prigodan filmski program na prvom kanalu RTCG-a: emisiju “Susreti” iz 1977. godine u produkciji tadašnje Televizije Titograd, posvećenu snimanju ovog filma, kao i dugometražni film “Beštije”, za koji je Kinoteka izradila novu filmsku kopiju u laboratoriji Jadran filma u Zagrebu.

- **25 – 30. septembar - Dani evropske baštine**

Revijom odabranih filmova po scenarijima Mirka Kovača, Crnogorska kinoteka je obilježila manifestaciju “Dani evropske baštine”. Riječ je o jednom od najznačajnijih književnika na prostoru bivše Jugoslavije, koji je pružio nemjerljiv doprinos kako književnosti tako i filmu. Naša publika imala je priliku da u dva dana pogleda četiri filmska ostvarenja koja su adaptacija njegovih djela ili su snimljeni prema njegovim scenarijima.

Posebno izdvajamo premijeru dokumentarnog filma „Kulturno nasljeđe Balšića“, u produkciji Crnogorske kinoteke, koji je prikazan 29. septembra u Narodnoj biblioteci “Radosav Ljumović”. Film se bavi najvažnijim segmentima kulturne baštine dinastije Balšić, koja je na kompleksan način obilježila ranu istoriju crnogorske države. S obzirom na činjenicu da se malo zna o ovom bogatom razdoblju naše prošlosti, realizacijom ovog projekta osvijetljena je jedna od najznačajnijih epizoda crnogorske istorije. Pored artefakata dostupnih na teritoriji Crne Gore, tematski su obuhvaćeni i zabilježeni svi dragocjeni muzejski eksponati i dokumenta koji se čuvaju van granica naše zemlje, uprkos skromnoj zaostavštini iz ovog perioda.

Film je, pored Podgorice, prikazan i u: Nikšiću, Kotoru, Mojkovcu, a sredinom tekuće godine prikazaće se i u Zagrebu, u saradnji Crnogorske kinoteke i Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske, u okviru programa “Dani crnogorske kulture”.

Takođe, u toku su pregovori za premijerno televizijsko emitovanje na Javnom servisu.

Realizacijom ovog filma, Kinoteka je nastavila sa sopstvenom produkcijom dokumentarnih filmova. Za 2018. godinu planirana je realizacija filma o antičkoj Duklji, te završetak serije o Crnoj Gori u II svjetskom ratu.

• **30. Septembar – 90. godina od rođenja reditelja Mila Đukanovića**

Crnogorska kinoteka je, u saradnji sa Narodnom bibliotekom “Radosav Ljumović”, organizovala projekciju filmova autora Mila Đukanovića.

Ovim povodom, prikazani su sljedeći filmovi:

1. "Muškarci juče, danas i..." (1963)

2. "Ne diraj u sreću" (1961)

U sklopu aktivnosti koje se odnose na popunjavanje fonda crnogorskih autora, Kinoteka je uradila nove kopije navedenih filmova u mađarskoj laboratoriji „Hungarian FilmLab“.

• **4. decembar – 80. godina od rođenja reditelja Radomira Baja Šaranovića**

U saradnji sa JU "Nikšićko pozorište", prikazana su dva filma reditelja Radomira Baja Šaranovića: „Svadba“ i „Ljubav, ženidba i udadba“, drama iz 1997. godine, prema djelu Jovana Sterije Popović. Ovim povodom, zahvaljujući arhivi Radio televizije Srbije, Kinoteci je ustupljena pomenuta drama za prikazivanje, čime je nikšićka publika imala jedinstvenu priliku da je pogleda poslije duže vremena.

U okviru redovne prikazivačke djelatnosti, u periodu od januara do decembra, prikazani su sljedeći filmovi i tematski ciklusi:

- „Žeđ kamenog mora“, dokumentarni film Vladimira Perovića, u Crnogorskom domu u Zagrebu, u okviru projekta „Dokumentarni film u Crnogorskom domu“;

- Filmski ciklus „Uvod u film“ u Herceg Novom, u saradnji sa KINO klubom. Ciklus je obuhvatio 16 kulturnih filmskih ostvarenja, koja nose autorski pečat i otvaraju put u svijet i stvaralaštvo značajnih filmskih autora;
- Ciklus filmova, u tri navrata, nastalih po velikim književnim djelima, pod nazivom „Proljeće uz knjigu“ u Cadmus Cineplex Budva, sa ukupno 11 filmskih projekcija;
- Projekcija dokumentarnog filma „Crna Gora i Veliki rat“, u produkciji Crnogorske kinoteke, povodom Dana nezavisnosti Crne Gore, u Cadmus Cineplex Budva;
- Filmovi o NOB-u u Nikšićkom pozorištu;
- Ciklus animiranih dugometražnih filmova za mlađi uzrast u Nikšićkom pozorištu;
- Ciklus kratkometražnih igranih filmova Krsta Papića u Cadmus Cineplex Budva;
- Filmski repertoar za penzionere u Cadmus Cineplex Budva, u dva navrata;
- Savremeni crnogorski film u Cadmus Cineplex Budva;
- Klasici Zeta filma u Cadmus Cineplex Budva;
- Ciklus filmova Mirka Kovača u Cadmus Cineplex Budva i Centar za kulturu Kotor;
- Ciklus filmova Vlatka Gilića u Cadmus Cineplex Budva;
- Ciklus filmova Pedra Almodovara u Cadmus Cineplex Budva;
- Ciklus filmova Branka Baletića u Cadmus Cineplex Budva.

Omaž reditelju Krstu Škanati

Povodom smrti doajena jugoslovenskog filma, proslavljenog reditelja Krsta Škanate, Kinoteka je u martu mjesecu paralelno priredila omaž ovom autoru u Podgorici i Tivtu.

Budući da je Škanata rođen u Tivtu, ovo je bila prilika da se, pored filmofila, animira i najšira kulturna javnost i srednjoškolci grada Tivta, ne bi li se bliže upoznali sa Škanatinim filmskim ostvarenjima, koja se čuvaju u našem arhivu.

Kako je Kinoteka, u sklopu aktivnosti koje se odnose na prikupljanje i zaštitu filmova crnogorskih autora, uradila restauraciju značajnih Škanatinih filmova u mađarskoj laboratoriji Hungarian FilmLab-u, a koji su tom prilikom prebačeni u digitalne formate, ovim povodom prikazano je ukupno pet filmova u visoko kvalitetnoj rezoluciji.

Druga revija savremenog španskog filma

U saradnji sa Institutom Servantes iz Beograda, Ambasadam Španije u Beogradu, Filološkim fakultetom Univerziteta Crne Gore i Crnogorskim narodnim pozorištem, Kinoteka je organizovala drugu Reviju savremenog španskog filma u Velikoj sali CNP-a, u periodu od 12. do 14. juna.

Na repertoaru su se našli renomirani filmovi španske kinematografije:

1. "Kinez za ponijeti" (*Un cuento chino*, režija Sebastián Borensztein)
2. "Karmina ili mećava" (*Carmina o revienta*, režija Paco León)
3. "Život je lak dok žmuriš" (*Vivir es fácil con los ojos cerrados*, režija David Trueba)
4. "Muškarci na gotovs" (*Una pistola en cada mano*, režija Cesc Gay)
5. "Stokholm" (*Stockholm*, režija Rodrigo Sorogoyen)

Osim presjeka savremenog filmskog stvaralaštva hispanskog podneblja, ovi filmovi uvode gledaoce u aktuelne probleme španskog i latinoameričkog društva, u njihov život i kulturu, i specifične načine na koje španski film obrađuje naše vrijeme. Kako drugu godinu za redom ova manifestacija izaziva značajno interesovanje naše publike, organizovanje slične filmske smotre planirano je i za sljedeću godinu.

Filmski jubileji

Osim što prikuplja, čuva i prikazuje filmove domaće i strane produkcije, Kinoteka je tu i da podsjeti širu publiku na bitne datume i jubileje, u čijem obilježavanju učestvuju kako regionalne, tako i svjetske kinoteke. U tom pogledu, obilježili smo više atraktivnih događaja:

"Skupljači perja" – 50. godina od premijere

Crnogorska kinoteka, u saradnji sa Romskim Savjetom Crne Gore i Narodnom bibliotekom "Radosav Ljumović" obilježila je 50. godina od premijere kultnog filma Aleksandra Saše Petrovića „**Skupljači perja**”.

Film je prikazan 20. aprila u 20h, u "Kosoju Sali" Biblioteke, a, uoči projekcije, kratak osvrt na njegov značaj pružili su filmski reditelji Miloš Radivojević i Branko Baletić, obojica Petrovićeve studenti na katedri režije.

Zanimljivo je bilo slušati Radivojevićeve i Baletićeva viđenja Petrovićevog pedagoškog i režiserskog rada, kao i zanimljive pojedinosti iz njegovog života.

Projekciji su prisustvovali i gosti iz romskih organizacija, budući da je ovo prvi jugoslovenski film koji tretira život Roma, kao i njihov položaj u društvu.

45. godina od premijernog prikazivanja kultnog filma "Kum"

Crnogorska kinoteka, u saradnji sa JU Nikšićko pozorište, prikazala je film "Kum", jedno od

najvećih ostvarenja filmske umjetnosti u režiji Francisa Forda Kopole iz 1972. godine.

Obilježavanje datuma rođenja Stefana Mitrova Ljubiše

Povodom obilježavanja datuma rođenja Stefana Mitrova Ljubiše, Crnogorska kinoteka je, u saradnji sa Cineplex Budva, upriličen je prigodan filmski repertoar, u dva navrata, 27-28-og februara i 1-2 marta.

Svjetski dan pozorišta

Povodom Svjetskog dana pozorišta, Kinoteka je 10. aprila, u saradnji sa Nikšićkim pozorištem, prikazala britansko-američki igrani film „Makbet“, snimljen 1971. godine, u režiji Romana Polanskog, a predstavlja adaptaciju istoimene tragedije Viljema Šekspira.

Festivali

Učestvovanjem u organizaciji festivala i partnerstvom sa drugim sličnim manifestacijama, a time i osvajanjem novih prostornih kapaciteta za filmske projekcije, animirali smo širu publiku i podstakli interesovanje i za redovne kinotečke programe.

Kroz učešće i promotivne aktivnosti festivala, Kinoteka je značajno zastupljena u medijima, čime je postignut model interaktivnog odnosa sa publikom.

Podgorica Film Festival

U saradnji sa NVO Avventura Montenegro, Crnogorska kinoteka organizovala je drugi po redu Podgorica film festival, koji je održan u okviru programa DEUS, u periodu od 5. do 9. decembra.

Podgorica film festival je dobitnik EFFE label-a (Europe for Festivals, Festivals for Europe) za 2017-2018. godinu. EFFE platforma je dio angažmana Evropske Festivalске Asocijacije u misiji razvoja evropske kulturne politike. EFFE label se dodjeljuje festivalima zbog umjetničke posvećenosti, uključivanja u lokalne zajednice i evropski i globalni kontekst.

Projekcije filmova organizovane su u dva programska segmenta: u KIC-u „Budo Tomović“ i Narodnoj biblioteci „Radosav Ljumović“.

Publika je imala priliku prisustvovati projekcijama preko 40 recentnih naslova regionalne i svjetske produkcije, od kojih se većina ne može naći na redovnom bioskopskom repertoaru. Između ostalih, prikazan je pobjednik festival u Kanu, novi filmovi Mihaela Hanekea i Semiha Kaplanoglua, najuspješniji regionalni filmovi itd. Gosti Festivala su bili: Goran Marković, Hana Jušić, Veljko Bulajić, Leon Rizmaul i drugi.

Povodom obilježavanja deset godina od smrti jednog od najuticajnijih ličnosti u svijetu filma u drugoj polovini 20. vijeka, u okviru programa "Retrospektive," prikazano je pet ostvarenja Mikelandela Antonionija.

Proslavljeni crnogorski i jugoslovenski reditelj Vlatko Gilić lauret je nagrade „Kino – oko“ u 2017. godini, koju Crnogorska kinoteka dodjeljuje za izuzetan doprinos filmskoj umjetnosti.

Džada Film Festival

Nastavljena je saradnja sa Džada Film Festivalom, čije je treće izdanje održano od 5 – 11. juna. Na sedam podgoričkih lokacija, prikazano je sedam ostvarenja različitih kinematografija. Iz kinotečkog fonda, prikazani su sljedeći filmovi: „Život drugih“ (Njemačka), „Trainspotting“ (Velika Britanija), „Kika“ (Španija), „Čudesna sudbina Amelije Pulen“ (Francuska), „Noć na zemlji“ (SAD) i „Amarcord“ (Italija).

U posljednjem danu "Evropske nedjelje mobilnosti", 22. septembra, u Ulici Svetozara Markovića, Kinoteka je, u saradnji sa organizatorima festivala, prikazala film "The Goonies", kojim je premijerno predstavljen novi program "Džada Film Festa" namjenjen djeci i tinejdžerima "Džada Junior".

Frog Film Festival

Crnogorska kinoteka je programski partner Festivala kratkog filma "Frog Film Fest", koji se održava na Žabljaku.

Drugo izdanje Festivala realizovano je u organizaciji Turističke organizacije Žabljak i Akademije umetnosti tj. SHORTZ festivala (Međunarodnog festivala videa i kratkog filma) iz Novog Sada.

Kinoteka se predstavila kroz program Retrospektiva filmova Dušana Vukotića, kao i sa dva dokumentarna filma Aleksandra Ilića, cijenjenog reditelja, scenariste i montažera dokumentarnih i naučno popularnih filmova, autora jednog od najnagrađivanijih jugoslovenskih kratkih filmova – "Malj".

Balkan Film Festival

Crnogorska kinoteka je nastavila saradnju sa „Balkan Film Festival“- om koji je ove

godine održan po drugi put u Urugvaju.

Festival je pokrenut na inicijativu Zajednice Crnogoraca u Montevideu, i ima za cilj bolje upoznavanja naših iseljenika u Latinskoj Americi sa kinematografijom i kulturnim vrijednostima Crne Gore.

Na ovaj način Kinoteka je, kao partner Festivala, podržala ovaj projekat, prepoznala njegov značaj i vrijednosti kroz promociju crnogorskog filma i intenziviranje saradnje naše zajednice sa državom porijekla.

Saradnja sa međunarodnim i domaćim institucijama

Prikazivačku aktivnost Kinoteka kontinuirano razvija i širi sa brojnim partnerima, čiji je broj, iz godine u godinu, sve veći, te ih vrijedi ovom prilikom i nabrojati:

1. Nikšićko pozorište, kroz Program podrške razvoja kulture u Nikšiću
2. Narodna biblioteka "Radosav Ljumović"
3. Podgorica Film Festival
4. KIC „Budo Tomović“
5. Cadmus Cineplex – TQ Centar Budva
6. Seanema Film Festival u Ulcinju
7. Centar za kulturu „Nikola Đurković“ u Kotoru
8. Centar za kulturu Tivat
9. KINO - Klub istraživača neistraženih oblasti u Herceg Novom
10. "Dokukino" , jedinstveni kino specijalizovan za dokumentarne filmove, koji djeluje u okviru Kulturno – informacionog centra u Zagrebu
11. Centar za kulturu "Nenad Rakočević" u Mojkovcu
12. Matica Crnogorska – ogranak u Mojkovcu
13. Društvo Crnogoraca i prijatelja Crne Gore „Montenegro" Zagreb, u okviru projekta "Dokumentarni film u crnogorskom domu"
14. Crnogorsko narodno pozorište
15. Balkan Film Festival, Zajednica Crnogoraca u Montevideu
16. Džada Film Festival

17. Frog Film Festival

18. Narodni muzej Crne Gore i Institut za savremenu umjetnost kroz projekat "Preokupacije"

19. Festival Odakle zovem, u organizaciji knjižare Karver

Crnogorska kinoteka potpisala je bilateralne sporazume o saradnji sa Fakultetom dramskih umjetnosti Univerziteta Crne Gore, Fakultetom vizuelnih umjetnosti Univerziteta Mediteran i Univerzitetom Donja Gorica. Jedinstvenim obrascem sporazuma definisane su mogućnosti obavljanja prakse u Kinoteci i sticanja iskustva u radu sa filmskim materijalima, kao i uslovi za čuvanje odabranih studentskih radova u Arhivu Kinoteke i njihovo prikazivanje u okviru kinotečkih programa.

Crnogorska akademija nauka i umjetnosti predložila je uspostavljanje bilateralne saradnje sa Crnogorskom kinotekom. Kao prvi zajednički program, 14. decembra priređen je omaž akademiku Dušanu Vukotiću, kada su govorili: Dimitrije Popović, akademik Jevrem Brković, Branko Baletić i Andro Martinović.

Crnogorska kinoteka je u saradnji sa Evropskom Filmskom Akademijom i Podgorica film festivalom 7. maja organizovala prvi Young Audience Award Dan u Podgorici. 120 osnovaca, iz osnovnih škola: „Pavle Rovinski“, „Savo Pejanović“, „Oktoih“, „Sutjeska“, „Štampar Makarije“ i „21.maj“, učestvovalo je u cjelodnevnom programu koji je realizovan u Cineplexx-u.

Istovremeno, u 38 gradova djeca uzrasta od 12 do 14 godina našla su se u ulozi žirija, a ocjenjivana su tri aktuelna dječija filma, nagrađivana na evropskim festivalima. Djeca su u pauzama između projekcija na otvorenim diskusijama imala priliku naučiti kako da analiziraju filmove, kao i na koji način da pristupe ulozi žirija koju su imali tog dana.

Ovaj projekat je Crnu Goru uvrstio u Young Audience Award "porodicu", dok je Podgorica kao nova članica uspostavila saradnju sa 38 gradova – članova EFA mreže.

U YAA mreži se nalaze gradovi regiona poput: Sarajeva, Beograda, Zagreba, Skoplja, Novog Sada, ali i druge evropske prijestonice, poput Praga, Rima, Brisela, Budimpešte, Amsterdama, Barselone, Istanbula, Londona, Rima itd.

U okviru projekta "Preokupacije", u Crnogorskoj galeriji umjetnosti "Dado Đurić", pokrenut je programski segment "Mini Kino", koji je publici ponudio sadržaje iz arhive Crnogorske kinoteke, umjetničke filmove i video radove. Projekat su organizovali: NU Institut za savremenu umjetnost sa Cetinja, u saradnji sa NB "Đurđe Crnojević", Narodnim muzejom Crne Gore i Crnogorskom kinotekom.

"Preokupacije" imaju za cilj postizanje dijaloga i razmjene znanja i ideja između kulturnih djelatnika i institucija kulture u planiranju izgradnje kvalitetnije zajedničke infrastrukture,

a sve kroz saradnju i promociju programa namijenjenih kako profesionalcima tako i svim zainteresovanima.

Kinoteka učestvuje u multilateralnim inicijativama u okviru Evropske asocijacije kinoteka (ACE), kao što je European Film Gateway, i radionicama u okviru TAIEX-a.

Kinoteka je stalni partner u realizaciji filmskih programa posvećenih domaćoj filmskoj baštini koji se realizuju sa našim zajednicama u inostranstvu, u prvom redu sa Nacionalnom zajednicom Crnogoraca Hrvatske.

Imamo dugoročnu saradnju sa South-East Film Festival-om, koji se održava u Parizu, Berlinu i Ningbou (Kina). Uspostavili smo saradnju sa „Balkan Film Festival“-om koji se ove održava u Urugvaju. Festival je pokrenut na inicijativu Zajednice Crnogoraca u Montevideu, koji ima za cilj bolje upoznavanja naših iseljenika u Latinskoj Americi sa kinematografijom i kulturnim vrijednostima Crne Gore.

Direktor Crnogorske kinoteke Andro Martinović sastao se sa predstavnicima CCTV-6, filmskog kanala kineske nacionalne televizije, koji emituje cjelodnevni program filmova domaće i strane produkcije.

Kinesku delegaciju predvodili su potpredsjednica CCTV-6 gospođa Zhang Ling, kao i zamjenik direktora za međunarodnu saradnju gospodin Guo Hua.

Dogovoreno je da se u saradnji sa CCTV-6 i Kineskim filmskim arhivom radi na organizovanju dana kineskog filma u Crnoj Gori, kao i na predstavljanju crnogorskog filmskog nasljeđa kineskoj publici.

Predstavnici CCTV-6 iskazali su interesovanje za prikazivanje odabranih naslova savremene crnogorske filmske produkcije, kao i spremnost da se razmotre mogućnosti za koprodukciono ulaganje u proizvodnju novih filmskih ostvarenja.

Andro Martinović predočio je gostima aktivnosti Kinoteke, kao i planove za predstojeći period, a bilo je riječi i o uslovima za snimanje stranih filmova u Crnoj Gori. O ovim razgovorima upoznat je Filmski centar Crne Gore, kao novoosnovana institucija zadužena za poslove koji se tiču savremene produkcije.

Krajem juna u Bolonji je održana redovna godišnja skupština Asocijacije evropskih kinoteka (ACE), kojoj je prisustvovao i direktor Crnogorske kinoteke. Riječ je o godišnjem skupu evropskih filmskih arhiva, tokom kojeg se organizuju radionice o aktuelnim problemima i zadacima u filmskoj arhivistici. Ove godine tema je “Metadata Management in Film Archives”.

Pripravnici - Program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem

Crnogorska kinoteka aktivno učestvuje u Programu stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem od početka njegovog postojanja.

Kinoteka je posredstvom ovog Programa do sada edukovala ukupno 24 pripravnika različitih obrazovnih profila (filmske i TV reditelje, producente, dizajnere istoričare umjetnosti, ekonomiste), od kojih je jedan dio dobio mogućnost da nastavi angažman i profesionalno se edukuje u ovoj ustanovi kulture.

U 2018-oj godini, posredstvom ovog programa dodijeljena su nam dva saradnika.

SWOT analiza

Snagu Kinoteke vidimo u daljem pozicioniranju institucije kao presudno važnog instrumenta za očuvanje i promociju našeg i svjetskog filmskog nasljeđa, u do sada urađenom poslu, prije svega kada je riječ o količini i vrsti prikupljenih filmova i filmskih materijala, u otvorenosti za nove projekte i inoviranje programskih sadržaja. Postoji dosta prostora za dalje unaprijeđenje osnovnih djelatnosti, naročito imajući u vidu buduću zgradu, koja pruža mogućnosti za drugačiju organizaciju posla. Naš prioritet je da ono što se uradi bude u skladu sa savremenim standardima u filmskoj arhivistici, ali da dobijemo i druge sadržaje, koji će naš prostor učiniti živim i privlačnim za posjetioce. To podrazumijeva adekvatne depoe za čuvanje negativa i filmskih kopija, jer je taj dio našeg fonda najugroženiji u uslovima u kojima radimo danas. Tu su i nove montaže za rad sa materijalima u analognom i digitalnom obliku. Po prvi put ćemo imati kvalitetno zaokružen sistem za pregled, čišćenje, zaštitu i transfer filmskih materijala na digitalne nosače slike i zvuka, ali i za dugotrajno skladištenje filmova. Bioskopska sala u novoj zgradi će, nažalost, raspolagati malim brojem mjesta, ali smo predvidjeli da taj propust kompenzujemo tako što će svaka od postojećih sala biti opremljena savremenim projekcionim sistemima. Planiramo i bioskop na otvorenom, u svojevrsnoj ljetnjoj bašti, koja bi se pješačkim mostom mogla neposredno povezati sa centrom grada. Poklonicima filma biće na raspolaganju i medijateka, sa mogućnošću za istraživački rad i individualni uvid u materijale koji se čuvaju kod nas. Postoji i lijep prostor za organizovanje prezentacija, tribina, predavanja, i mali klub za druženje. Potrebno je da dođemo do funkcionalnih i održivih rješenja, koja će omogućiti da se novi prostor koristi na najbolji mogući način sa relativno malim brojem ljudi koje imamo na raspolaganju. To će biti prilika i da se razviju novi programi, poput djelimične ili potpune digitalne restauracije filma, i da se posvetimo razvoju publike. Multifunkcionalnost prostora i razvoj digitalnog tržišta omogućiće, nadamo se, i pružanje dodatnih usluga. Najzad, snagu vidimo i u timu Kinoteke, koji je već stekao značajno iskustvo u ovoj djelatnosti, a premda se mahom bavimo starim filmovima, prosjek godina zaposlenih i saradnika je veoma povoljan.

Očite slabosti potiču od toga što se kasnilo sa formiranjem ovakve institucije, tako da su se, onda kada je Kinoteka počela sa radom, mnogi materijali od važnosti za Crnu Goru nalazili u drugim sredinama. To se reflektovalo i na nedostatak stručnog kadra, a zatim je uslijedio dugi period rada u posve neadekvatnim uslovima, koji ugrožavaju ne samo materijale već i zdravlje zaposlenih. Dinamične tehničke i tehnološke promjene, uslovile su potrebu prilagođavanja novim uslovima upravljanja arhivom, i ukazale na deficit saradnika koji imaju znanja i iskustva za rad sa analognim materijalima. Izazov je i

uspostavljanje adekvatne strategije razvoja kinotečke djelatnosti, s obzirom na drugačije uslove formiranja kolekcije i savremene moduse plasmana audiovizuelnih sadržaja. Nova zgrada će iziskivati i dodatne troškove, što će biti budžetsko opterećenje samo po sebi. U tom smislu biće važan aktivan rad na razvoju projekata koji treba da upotpune programske aktivnosti. Usljed nedostatka duže tradicije u upravljanju filmskom baštinom, moraćemo uporedo da rješavamo više zadataka i pređemo veći broj razreda.

Direktor

Andro Martinović